

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Комунального закладу
«Харківський ліцей № 151
Харківської міської ради»

_____ Ганна ВЛАСОВА
« 29 » серпня 2023 року

М.П.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

Комунального закладу «Харківський ліцей № 151 Харківської міської ради»

I ступінь (початкова освіта)

1-4-ті класи

СХВАЛЕНО

на засіданні педагогічної ради
Комунального закладу «Харківський
ліцей № 151 Харківської міської
ради»
протокол від 29.08.2023 № 1
Голова педагогічної ради,
директор

_____ Ганна ВЛАСОВА

ХАРКІВ-2023

Освітня програма I ступеня (початкова освіта) Комунального закладу «Харківський ліцей № 151 Харківської міської ради» (далі ХЛ № 151) розроблена на основі Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти I ступеня, розробленої під керівництвом О.Я. Савченко, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 № 1272 (для 1-2 класу), Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти I ступеня, розробленої під керівництвом О.Я. Савченко, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 № 1273 (для 3-4 класів), на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 року № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» (зі змінами).

Освітня програма початкової освіти ХЛ № 151 (далі – освітня програма) – єдиний комплекс освітніх компонентів (предметів, індивідуальних проектів, контрольних заходів тощо), спланованих і організованих для досягнення визначених результатів навчання для досягнення.

Освітня програма визначає:

загальний обсяг навчального навантаження, тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення, які натепер подані в рамках навчальних планів (таблиця 1-4);

очікувані результати навчання здобувачів освіти подані в рамках навчальних програм;

рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;

вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою.

Загальний обсяг навчального навантаження та тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін. Загальний обсяг навчального навантаження для здобувачів освіти 1-3-х класів складає 2275

годин/навчальний рік:

- для 1 класу – 700 годин/навчальний рік;
- для 2 класу – 770 годин/навчальний рік;
- для 3 класу – 805 годин/навчальний рік;
- для 4 класу – 805 годин/навчальний рік

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані I ступеня ХЛ № 151 (далі – навчальний план).

У освітній програмі для 1-4-х класів визначено вимоги до конкретних очікуваних результатів навчання; коротко вказано відповідний зміст кожного навчального предмета чи інтегрованого курсу.

Освітню програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємопов'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння здобувачами освіти предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Зміст освітньої програми має потенціал для формування у здобувачів освіти таких **ключових компетентностей**:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова,

усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність володіння іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів

інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і закладу освіти, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі **вміння**: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Враховуючи інтегрований характер компетентності, у процесі реалізації освітньої програми використовуються внутрішньопредметні і міжпредметні зв'язки, які сприяють цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації.

Вимоги до дітей, які розпочинають навчання у початковій школі, мають враховувати досягнення попереднього етапу їхнього розвитку.

Період життя дитини від п'яти до шести (семи) років (старший дошкільний вік) визначається цілісною зміною її особистості, готовністю до нової соціальної ситуації розвитку. Пріоритетом цього процесу є формування і розвиток базових особистісних якостей дітей: спостережливості, допитливості, довірливості поведінки, міжособистісної позитивної комунікації, відповідальності, діяльнісного і різнобічного освоєння навколишньої дійсності та ін. Потенційно це виявляється у певному рівні готовності дитини до систематичного навчання – фізичної, соціальної, емоційно-ціннісної, пізнавальної, мовленнєвої, творчої.

Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Розподіл навчальних годин за темами, розділами, вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи.

Навчальний план зорієнтований на роботу початкової школи за 5-денним навчальними тижнем.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти. Очікувані результати навчання здобувачів освіти відповідають вимогам до обов'язкових результатів навчання, що містяться у додатку 1 до Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету міністрів України від 21.02.2018 № 87, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних

результатів, зазначених у програмі.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контроль-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів освіти формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача освіти у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів освіти не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку.

Упродовж навчання в початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення здобувачів у 1-4-х класах підлягають вербальному, формувальному оцінюванню.

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів освіти з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освіти.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої

освіти. Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років (відповідно до Закону України «Про освіту»).

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Перелік освітніх галузей. Освітню програму для 1-4-х класів укладено за такими освітніми галузями:

мовно-літературна (українська мова та література, іншомовна освіта);

математична;

природнича;

технологічна;

інформатична;

соціальна і здоров'язбережувальна;

громадянська та історична;

мистецька;

фізкультурна.

Форми організації освітнього процесу. Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час. Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти. Система внутрішнього забезпечення якості складається з таких компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;

- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення здобувачами освіти результатів навчання (компетентностей).

Гранична наповнюваність класів встановлюється відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту»

Додаток 1
складений за Типовою освітньою програмою
для закладів загальної середньої освіти (1-4
клас), розробленою під керівництвом О.Я.
Савченко, затвердженою наказом МОН
України від 08.10.2019 № 1272

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
1-х класів
з українською мовою навчання

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класі
Інваріантна складова		1-і
Мовно-літературна	Українська мова. Інтегрований курс «Навчання грамоти»	7
Іншомовна	Іноземна мова (англійська)	2
Математична	Математика	4
Природнича, громадянська й історична, соціальна і здоров'язберезувальна	Я досліджую світ	3
Технологічна, інформатична	Дизайн і технології	1
Мистецька	Мистецтво	2
Фізкультурна	Фізична культура	3
Разом:		22
Варіативна складова.		
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		
Розвиток творчих здібностей (курс за вибором)		1
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня		20
Всього фінансується (без урахування поділу класу на групи)		23

Додаток 2
складений за Типовою освітньою програмою
для закладів загальної середньої освіти (1-4
клас), розробленою під керівництвом О.Я.
Савченко, затвердженою наказом МОН
України від 08.10.2019 № 1272

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
2-х класів
з українською мовою навчання

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класі
Інваріантна складова		2-і
Мовно-літературна	Українська мова	3,5
	Читання	3,5
Іншомовна	Іноземна мова (англійська)	3
Математична	Математика	4
Природнича, громадянська й історична, соціальна і здоров'язбережувальна	Я досліджую світ	4
Технологічна, інформатична	Дизайн і технології	1
Мистецька	Мистецтво	2
Фізкультурна	Фізична культура	3
Разом:		24
Варіативна складова.		
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1
Розвиток творчих здібностей (курс за вибором)		1
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня		22
Всього (без урахування поділу класу на групи)		25

Додаток 3
 складений за Типовою освітньою програмою
 для закладів загальної середньої освіти (1-4
 клас), розробленою під керівництвом О.Я.
 Савченко, затвердженою наказом МОН
 України від 08.10.2019 № 1273

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
3-х класів
з українською мовою навчання

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класі
Інваріантна складова		3-і
Мовно-літературна	Українська мова	3,5
	Літературне читання	3,5
Іншомовна	Іноземна мова (англійська)	3
Математична	Математика	5
Природнича, громадянська й історична, соціальна і здоров'язбережувальна	Я досліджую світ	3
Технологічна	Дизайн і технології	1
Інформатична	Інформатика	1
Мистецька	Мистецтво	2
Фізкультурна	Фізична культура	3
Разом:		25
Варіативна складова.		
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1
Розвиток творчих здібностей (курс за вибором)		1
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня		23
Всього (без урахування поділу класу на групи)		26

Додаток 4
складений за Типовою освітньою програмою
для закладів загальної середньої освіти (1-4
клас), розробленою під керівництвом О.Я.
Савченко, затвердженою наказом МОН
України від 08.10.2019 № 1273

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
4-х класів
з українською мовою навчання

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класі
Інваріантна складова		4-і
Мовно-літературна	Українська мова	3,5
	Літературне читання	3,5
Іншомовна	Іноземна мова (англійська)	3
Математична	Математика	5
Природнича, громадянська й історична, соціальна і здоров'язбережувальна	Я досліджую світ	3
Технологічна	Дизайн і технології	1
Інформатична	Інформатика	1
Мистецька	Мистецтво	2
Фізкультурна	Фізична культура	3
Разом:		25
Варіативна складова. Входить в ГДНН		
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1
Розвиток творчих здібностей (курс за вибором)		1
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня		23
Всього (без урахування поділу класу на групи)		26

